ANUL III.—No. 864 —EDIȚIA A TREIA— VINERI 30 MAIU 1897

LUMEA NOUĂ

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ABONAMENTE — UN NUMĂR [illegible] BANI

ANUNCIURI

REDACȚIA — BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA — BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

DEZASTRUL BUDGETAR

ALIANȚA STURDZA-CARP. -- TRATATIVELE DE PACE INTRERUPTE

INSTRUCTIA SECRETA

De la „afacerea Oroveanu“ de odioasă memorie, și pînă la recentul proces al furtuluĭ de la ministerul de finanțe, neuitînd nicĭ celebra instrucție în afacerea mitropolituluĭ Ghenadie, chestiunea judiciară a *instrucțiunei secrete* s'a impus din ce în ce maĭ mult la ordinea zileĭ—și față de nămolul de crime și delicte ce, în ultimul timp, aŭ atras și urmărirea judiciară și atenția publiculuĭ care. grație respîndireĭ preseĭ, a început să se intereseze maĭ de-aproape de afacerile judiciare de interes general—noi credem că chestiunea a devenit de actualitate.

In loc de-a ne mulțumi să înfierăm pe judecătoriĭ de instrucție și pe diferițiĭ agențĭ polițieneștĭ, carĭ tortureazä pe ceĭ bănuițĭ și acuzațĭ; în loc de a ne gîndi la paliative neputincioase ca inamovibilitatea judecătorilor de instrucție, ar trebui ca jurisconsulțiĭ noștri, barourile noastre cît și partidele politice și presa lor, să atace, în întregul eĭ, însă-și problema *instrucțiuneĭ secrete.*

Din momentul ce distingem bine că un acuzat reprezintă tot atît de probabil un vinovat, ca și un *nevinovat*, și din moment ce înțelegem că interesul social e, saŭ cel puțin ar trebui să fie tot atît de mare pentru acuzat ca și pentru acuzator—atuncĭ întrebăm: de ce izolarea acuzatuluĭ, de ce ședințele de *tête-à-tête* între agențiĭ polițieĭ, judecătorii de instrucție și acuzat; într'un cuvînt, de ce *instrucție secretă*—și notațĭ că o suprimare a instrucțieĭ secrete nu însamnă și suprimarea *instrucțieĭ prealabile.* Aceasta din urmă remîne—de cît acuzatul e tot-deauna însoțit de advocatul săŭ și atuncĭ înțelegețĭ că are garanția siguranțeĭ sale fizice și garanția controluluĭ imediat al probelor materiale și morale ce se aduc în potrivă-ĭ.*)

Introducerea instrucțieĭ secrete în domeniul judiciar e operă pur medievală. Secolul al XIV-lea a dat Franțeĭ primul *minister public*, primiĭ judecătorĭ permanențĭ și tot-o-dată celebrele *anchete*, împrumutate direct de la procedura ecleziastică a Inchizițieĭ, apoĭ abolirea probeĭ orale, a dezbaterilor publice și a tuturor formelor judiciare carĭ apărau pe acuzat: un singur judecător instruia *în mod secret.* Și atuncĭ a început și tortura—ca element sigur pentru îndepărtarea... îndoeleĭ (?!!) judecătoruluĭ!

Inainte de secolul al XIV în Franța se făcea încă judecata întreagă înaintea poporuluĭ, de abea în secolul al XII s'aŭ instituit magistraturele seniorale, dar instrucțiune secretă n'a existat, cum n'a existat nicĭ pe bunele vremurĭ ale antichitățeĭ greco-romane, cînd judecățile se făceaŭ în Agora și For.

A venit vremea ca *progresul...* să se întoarcă la multe din bunele dispozițiunĭ judiciare din trecut și ele vor fi acum cu atît maĭ bune cu cît se vor complecta prin mijloacele civilizațieĭ uneĭ legiunĭ de secole. Cri-cît de paradoxal s'ar părea: progresul reînvie adese fondurĭ sociale vechĭ însă în forme, bine-înțeles, neasemuit superioare. Culminarea acestuĭ paradox social va fi de sigur în reînvierea, într'o formă cu totul superioară, a proprietățeĭ comuniste din timpurile primitive.

A venit vremea să se suprime *instrucția secretă*, acest regim de teroare, de negare a orĭ-căruĭ sentiment de umanitate și justiție.

Să nu maĭ trimetem pe bănuit saŭ acuzat în beciul polițieĭ, la discreția agenților și judecătorilor de instrucție: să-l trimetem înnaintea *instrucțieĭ prealabile, însoțit de apărătorul săŭ și înconjurat de o sumă de forme legale, carĭ, să-l apere de orĭ-ce abuzurĭ și selbătăcii ale instructorilor.*

M. Dobrin

*) Șenatul francez a abolit zilele trecute *instrucția secretă* și a hotărît ca orĭ-ce acuzat să fie însoțit, de la primele interogatoriŭ, de apărătorul săŭ.

RIDICULII! — Talentatul dramaturg german Sudermann are un deosebit talent de a reda tragi-ridiculul psichologieĭ claselor mijlocii din societatea modernă. Așa, în drama luĭ *Onoarea* e un tip de bătrînă, delicios ca psichologie: idealul eĭ e să obție o canapea la fel cu cele două fotoliĭ ce a ajuns să posedeze—și de citeorĭ intră cine-va în casă nu are astîmpar pînă nu atrage toată luarea aminte asupra „mobilațieĭ“.

Sudermann ar avea în România un vast cîmp de observație. In mijlocul concertuluĭ european țara noastră are mult din tragi-ridiculul acelor clase mijlocii, pe care excelentul nostru guvern își dă toată silința să-l pue în evidență, căcĭ și el e un biet guvern... mijlociu, ca să nu zic chiar mediocru!!

Un exemplu de actualitate:

Sosește în țară profesorul dr. Leyden.

Ințelegem primirea colegială a medicilor, diferite semne de atențiune din partea regeluĭ care l'a chemat. Dar, ce am văzut? D. Sturdza, primul-ministru al țăreĭ, a luat într'o adevărată antrepriză pe acest om. L'a dus la muzăŭ, l'a dus la Ateneŭ, (noroc că nu i-a arătat și expoziția de pictură!); n'a remas aproape local, în fața căruia de obiceiŭ provincialul cască gura și pe unde d. Sturdza să nu fi purtat pe d-rul Leyden.

Pe ziua de erĭ însă ridiculul nostru eroŭ a atins culmea, a dat lovitura de geniu; președintele consiliuluĭ, înconjurat de toțĭ miniștri, aŭ lăsat în suspensie toate trebile publice, s'aŭ suit într'un tren special cu d-rul Leyden și i-aŭ zis:

— Haĭ să-țĭ arătăm ce maĭ pod avem peste Dunăre!

Un întreg consiliŭ de miniștri luînd pe sus un doctor și ducîndu-l cu un tren special să vadă „mobilația“ țăreĭ!...

Dacă a avut omul curiozitatea să vadă podul peste Dunăre, putea să i se atașeze un inginer și să meargă să-l vadă, precum un funcționar de la minister i-ar fi putut arăta Ateneul, Muzeul, Statuele, etc.

Ei nu, atuncĭ ne-am fi desmințit în tot ce avem maĭ caracteristic!

...Dar ce și-o fi zis neamțul, observînd toate astea?

— Orĭ: sînt niște șarlatanĭ carĭ vor să maĭ *epateze,*

orĭ, dacă e un observator fin, a surîs adesea, plin de milă pentru ridiculul sărăcieĭ aceste țărĭ și maĭ cu seamă a sărăcieĭ de spirit a celor din fruntea eĭ, carĭ din miniștri s'aŭ prefăcut în umilĭ *Ciceroni*, ce se plătesc în orĭ-ce parte a lumiĭ civilizate cu 2-3 leĭ pe zĭ, ca să arate streinilor toate cele demne de văzut! **T.**

PRESA DEMOCRATICĂ

S'a terminat cu chestia «tirajuluĭ»! Nicĭ unul din beligeranțĭ n'a rămas pe cîmpul de luptă — din potrivă, ambele ziare aŭ rămas «în piață». *Dreptatea* și-a condamnat o «rotativă care trage 17,000 exemplare pe oră», *Adevĕrul* e cu rotativa gata și-și trîntește și un palat propriu...

Așa dar «tirajul» nu e amenințat!

Amenințate, ba chiar desființate, sînt însă o sumă de libertățĭ și o sumă de simțiminte de pură umanitate.

La poliția din Capitală se torturează în prezența judecătorilor de instrucție; la Hușĭ se asasinează în localul polițieĭ, la Galațĭ se comite revoltătoarea infamie de a se expulza voluntarĭ rănițĭ în războiŭ.

Ce campanie umanitară și hrănită de simpatiile imenseĭ majorităță a țăreĭ ar fi putut duce *împreună* presa democrată — și cît folos ar fi adus «tirajul» unit al acesteĭ prese!

O relevare — ca să servească poate în viitor.

M. O. X.

MITIȚA-PAȘA INAINTEA EUROPEI

Mitiță-Pașa aspiră la gloria luĭ Hanoteaux-Pașa, de și pe acesta președintele republiceĭ franceze îl ia cu el cînd pleacă la Petersburg, pe cînd regele Carol îl lasă pe Mitiță-Pașa acasă, cînd e vorba să se întîlnească cu fețe împărăteștĭ.

Așa dar Mitiță-Pașa s'a pus să se laude înnaintea Europeĭ, că a dat piept de la Bucureștĭ cu voluntariĭ grecĭ de pe vapoarele sosite la Galațĭ și că i-a pus pe fugă!

Da, Mitiță-Pașa se laudă printr'o foaie obscură din Bavaria, *Neueste Münchener Nachrichten*, de fapta că a ferit țara de «invazia a o mie de grecĭ»!

Cum vedețĭ, Mitiță-Pașa nu numaĭ se fălește cu infamia comisă prin expulzarea celor 150 grecĭ rănițĭ *carĭ aveaŭ pașapoarte vizate de consulate romîneștĭ* și primirea turcilor *fără pașapoarte*—dar și *minte*, anunțînd Europeĭ că eraŭ *o mie* de grecĭ și el i-a respins de pe teritorul romîn cu un singur ordin de expulzare.

De sigur că în urma acesteĭ insistențe grețoase a luĭ Mitiță-Pașa de a se arăta devotatul spînzurătoruluĭ din Stambul, Abdul-Hamid, îĭ va trimite una pereche din șa[illegible]ariĭ luĭ uzațĭ—articol așa de scump libera[illegible]smuluĭ șalvaragist a luĭ Mitiță-Pașa!

D. TĂNASE CARP!

E pur și simplu adorabil șeful constituționalilor!

Timpul—*după cum se știe din cele ce am reprodus și noi—a publicat un articol prin care arăta absoluta necesitate a organizațieĭ unitare a partiduluĭ conservator și anunță că sforțările d-luĭ Catargi de a face pe d. Carp să înțeleagă acest lucru și deci să intre în organizația partiduluĭ conservator, aŭ rămas zădarnice. Deci—conservatoriĭ sînt hotărîțĭ să* și la guvern *să nu maĭ vie de cît* într'un singur *mănunchiŭ!*

Cu alte cuvinte: d-lor junimiștĭ, v'am caterisit!

D. Carp se face complect Tănase *și cu o flegmă care de sigur trebue să exaspereze pe d-niĭ Filipescu, Panu, Tache Ionescu, șeful junimiștilor înserează o notă în* Constituționalul *de aseară prin care* „face ce-va rezerve asupra stăreĭ lucrurilor din...... Anglia! (*pe care cu totul incidental a atins'o* Timpul) *și iarăși face* „ceva rezerve asupra celor petrecute la noi cînd cu reconstituirea partiduluĭ conservator sub conducerea venerabiluluĭ d. Lascar Catargi“. *Punct!*

Cît privește restul, șeful constituționarilor declară—Doamne, cu ce nepăsare nobilă și exasperantă!—că d-sa „nu simte nicĭ o dificultate de a recunoaște împreună cu „Timpul“ că guvernul de la 1891-95 a fost un guvern bun și fecund (*Merci!*) și de a admite că este o condiție de tărie pentru un **guvern..... capabil** sprijinul unuĭ partid strîns unit într'un singur mănunchiŭ!“

...Și cu asta—basta!!

Ei, ațĭ văzut naturel de om? Ațĭ văzut cum se face Tănase și ațĭ înțeles unde bate 'mnealuĭ cu guvernul capabil?

Ei; să nu sară de două palme d. Filipescu cu întreaga juneță conservatoare și bătrînețĭ radicală, plus L'Indépendance roumaine?! **Silex.**

MISCAREA MUNCITORILOR

Organizarea muncitorilor în Japonia. — Pătura cultă. — Presa capitalistă. — Ca'n Europa.

Dezvoltarea repede economică a Japonieĭ și trecerea năprasnică de la feudalism la capitalism, a început a îmboldi la lupta de clasă proletară pe muncitorĭ. Țesătoriĭ din Yokohama și ceĭ de la Lambkar s'aŭ organizat după modelul Trades-Uniunilor engleze; tot așa constructoriĭ de mașinĭ și mecaniciĭ, tipografiĭ, muncitoriĭ decoratorĭ, zidariĭ și tăbăcariĭ din Tokio. Alte organizărĭ de acest fel se formează în alte orașe ale Japonieĭ, cu toate piedicile ce le pun autoritățile și patroniĭ. *Japon Mail*, ziar apărător al intereselor engleze în Japonia, ne spune că sînt 300,000 de muncitorĭ organizațĭ.

Numărul muncitorilor și muncitoarelor industrialĭ e de treĭ milioane. Se pare că oare-șĭ carĭ rămășițĭ din breslele feudale aŭ ajutat la organizare. In bresle nu e nicĭ spiritul vechiŭ de breaslă nicĭ dorința de a nu face politică. Ideile socialiste încep a se zări, de și nu tocmaĭ limpezĭ încă.

Pătura cultă

In pătura cultă, sînt oamenĭ carĭ admit teoriile socialiste. Ast-fel, din ceĭ cincĭ ofițerĭ de stat major trimeșĭ după războiŭ în Anglia ca să studieze organizarea armateĭ engleze, doĭ s'aŭ întors cucerițĭ de social-democratism și aŭ tradus «Manifestul comunist».

Un japonez tînăr, care a luat parte în mișcarea socialistă din Australia, a scos de un an ziarul *Viitorul muncitoruluĭ*, în care apără interesele muncitorilor și cere reforme politice. ideile socialiste încep a pătrunde între proletarĭ, măcar că nu poate încă fi vorba de o mișcare conștientă socialistă.

Presa capitalistă

Capitaliștiĭ se uită cu groază la aceste mișcărĭ. *Japon Mail* cere să se îmbunătățească starea muncitorilor, să se facă reforme politice, legĭ de proteguire pentru muncitorime. Numaĭ așa crede ziarul că se vor tăia aripele mișcăreĭ de răsturnare.

Nippon Giu, ziarul partideĭ liberale japoneze și care ese în Tokio, zice: «Capitaliștiĭ trebue, fără a pierde o minută, să ia măsurile cele maĭ potrivite, cedînd la cererile întemeiate ale muncitorilor în privința îmbunătățireĭ stăreĭ lor. Muncitoriĭ îmboldițĭ de agitatoriĭ socialiștĭ, aŭ început a deschide ochiĭ și a cunoaște nedreptățile ce-ĭ apasă». Dar nu uită a adăogi cele următoare: «După ce se va îmbunătăți starea muncitorilor, nu ne îndoim, că guvernul își va face datoria în potriva celor îndărătnicĭ, carĭ vor maĭ urma și maĭ departe cu ațîțările, împingîndu-ĭ să urască și să nemicească societatea de astă-zĭ»,

Ca'n Europa

Ce frumoasă dovadă de puterea materialismuluĭ economic ne daŭ aceste fapte ce se petrec peste atîtea mărĭ și țărĭ!

Pe de o parte, industria dezvoltîndu-se, formează clasa capitalistă și clasa proletară. Aceste clase intră în luptă. Fie-care din ele aŭ interese și ideĭ deosebite.

Ajunge o colecție de broșurĭ, un ziar, cîțĭ-va agitatorĭ și organizația partiduluĭ socialist se face și progresează.

Rasa galbenă, prin Japoneji, ne dovedește că ajunsă la acela-șĭ grad de dezvoltare economică, are acelea-șĭ lupte ca și cea albă. Tot așa va fi și cu cele-l'alte.

Virtus

DEZASTRUL BUDGETAR

Liberalii și economiile. — Budgetul pe anul 1897—98. — Catastrofa financiară.

Se știe că primul cuvînt al liberalilor cînd s'aŭ văzut la putere a fost: economie! *Și așa a și început primul guvern al domnuluĭ Dimitrie Sturdza. S'a redus numărul sub-prefecților la jumătate aproape, s'a redus numărul jandarmilor ruralĭ, s'aŭ desființat o mulțime de sinecure carĭ întovărășaŭ lefurile funcționarilor superiorĭ și toate aceste pentru singurul motiv de a se face economiĭ. — Ba încă s'a mers și maĭ departe. D. Sturdza, cu rizicul de a pune în joc interesele și prestigiul țăriĭ, a căutat să facă economiĭ chiar în corpul diplomatic.*

Economiile aŭ fost, se poate zice, întreg programul financiar liberal pentru guvernul d-luĭ Sturdza.

* * *

Dar guvernul d-luĭ Sturdza cade și în locu-ĭ vine guvernul d-luĭ Aurelian. D. Cantacuzino, care rămăsese ministru de finanțe compune în acest timp proectul de budget pe anul 1897-98. In acest proect citim chiar pe prima pagină următoarele:

«Invățămîntul ce reese din lucrarea comisieĭ budgetare este că cheltuelile statuluĭ *nu se maĭ pot reduce din ceea ce sînt astă-zĭ*». Și maĭ departe: «dorința noastră de a da o desvoltare din ce în ce maĭ mare tuturor ramurilor de activitate națională și socială, împingîndu-ne la cheltuelĭ din ce în ce maĭ însemnate, am ajuns cu alcătuirea budgetelor aproape de ultima limită. *Din această cauză budgetele noastre și-aŭ perdut elasticitatea pe care o aveaŭ cu cîțĭ-va anĭ în urmă. Peste putință de a spera ceva economiĭ maĭ serioase de la creditile acordate». Și în sfîrșit: «Aceasta rigiditate a budgetuluĭ, care ar putea fi foarte vătămătoare dacă ar coincide* **cu un an agricol mediocru,** *ne impune datoria de a căuta resurse budgetare noĭ».*

Aceste resurse budgetare noui, d. Cantacuzino le-a căutat și pe temeiul lor budgetul pe 1897-98 a fost crescut cu cincĭ milioane 225,000 leĭ. Pentru acoperirea acesteĭ sume d. Cantacuzino se gîndise: în primul loc la un an agricol excelent, la legea patentelor și timbrelor și la urcarea taxelor de transport pe C. F. R.

* * *

Dar toată temelia pe care își răzemase d. Cantacuzino acoperirea sumeĭ de 5.225.000 leĭ cu care se crescuse budgetul, s'a dărîmat. Inundațiile din întreagă țara a distrus o mare parte din semănăturĭ, deci în loc de an excelent vom avea un an de foamete, legea patentelor și timbrelor a trebuit să fie retrasă, iar urcarea taxelor de transport față cu starea proastă a semănăturilor nu va aduce statuluĭ de cît o sumă neînsemnată. Și dacă maĭ adăugăm la toate aceste faptul că încasările, din cauza lipseĭ generale, se vor face maĭ prost ca orĭ cînd că statul va trebui să voteze o sumă pentru ajutorarea inundaților, atuncĭ vedem în toată goliciunea eĭ grozava catastrofă financiară a anuluĭ acesta. **Dor**

VINOVAȚII PANAMALEI

Care Panama? Căcĭ azĭ cînd cuvîntul acesta a intrat în dicționare cu o semnificațiune cu totul diferită de cea pe care o avea la început fie-care țară, fie-care instituție își are Panamaua eĭ și singura pronunțare a acestuĭ magic cuvînt bagă în răcorile morțeĭ pe mulțĭ carĭ se simpt cu musca pe... pălăria de pae.

Să se liniștească compatrioțiĭ noștriĭ carĭ aŭ introdus și la noĭ în țară această plantă exotică! Nu e vorba de panamalele, panaminele și panamitele noastre naționale, ci de *marea Panama*, de cea veritabilă, am putea zice clasică, patentată și brevată s. g. d. g, (a se feri de contrafacerĭ).

Zilele acestea a apărut și s'a distribuit un raport al luĭ Vallé în afacerea Panamaleĭ, stabilind adevăratele responsabilitățĭ, aruncînd cea maĭ deplină lumină în întinsa escrocherie organizată de familia Lesseps cu grațiosul concurs al numeroșilor samsarĭ, gazetarĭ, deputațĭ, senatărĭ, miniștriĭ etc.

Iată pe scurt ce spune raportul Vallé.

* * *

Ferdinand de Lesseps, înainte de a lansa afacerea a însărcinat pe distinsul economist și geograf Levasseur să prețuiască traficul probabil al unuĭ canal interoceanic, ca să vadă dacă veniturile la care se poate aștepta sînt destul de însemnate față de cheltuelile enorme ale lucrărilor de tăere. Levasseur. a dat ca probabilă cifra fie 5 milioane și un sfert tone, care maĭ tărziŭ s'ar spori poate cu alte două milioane tone. Lesseps însă, în prospectele și circularele luĭ spune că se poate aștepta la un trafic imediat de 7 milioane și treĭ sferturĭ.

Minciuna asta era făcută numaĭ ca să atragă economiile celor pe carĭ îĭ ademenea un cîștig mare imediat.

Cu toate acestea prima emisiune a capitaluluĭ acțiunĭ de 400 milioane făcînd fiasco, în 1879, Lesseps pretinde că această cădere e pricinuită de faptul că țifra de cheltuelĭ a fost exagerată în devis iar țifra de veniturĭ mult scăzută. Se adresează decĭ la casa Couvreux și Hersent la care comandă un deviz imaginar cu cheltuelĭ scăzute și veniturĭ sporite. Couvreux și Compania se grăbesc să execute comanda și în curînd Lesseps se prezintă din noŭ în fața publiculuĭ cu un deviz fectiv prin care cheltuelile de tăere a istmuluĭ se urcaŭ la 430 milioane, socotindu-se că trebuea extras 73 milioane de metri cubĭ.

Intreaga cheltueală trebuie să fie după acest deviz, de 600 milioane, Couvreux și Hersent primiră peutru această ispravă suma de 1.200,000 francĭ.

Lesseps nu se mulțumi cu falșificarea devizuluĭ, ci afirmă chiar că Courieux și compania s'aŭ angajat să săvîrșească lucrarea. *Journal des Débats, République Française, Moniteur des tirages financiers* și alte jurnale gras plătite de organizatorul pungășieĭ, băteaŭ toba mare în jurul afacereĭ, ademenind lumea cu speranța unor cîștigurĭ enorme, cîntînd gloria luĭ Lesseps și fericind pe subscriitorĭ...

Prin mijloace de felul acesta subscripțiunea reuși în fine. Bunul public oferi 300 milioane familieĭ luĭ Lesseps și amicilor săĭ. Curînd însă se află că devizurile fuseseră falșificate pentru a se înlesni emisiunea, că tăerea istmuluĭ trebuia să coste cel puțin un miliard și 200 milioane, iar nu 600 milioane, cum se anunțase, că trebuia extras 125 milioane metri cubĭ în loc de 70, că în fine, Couvreux nu-șĭ luase nicĭ un angajament de a executa lucrarea, iar devizul îl făcuseră după poruncă.

* * *

Iată acuma și rolul tînăruluĭ Charles Lesseps:

Se luaseră din economiile Franțieĭ 1430 de milioane, rămînea acuma împărțirea prăzeĭ. In 1885 din 500 de milioane luate, se socoteaŭ ca întrebuințate în lucrărĭ 79. In 1887 din 957 de milioane, 216. Și notațĭ că lucrările eraŭ maĭ mult pe hîrtie și ele. Decĭ aproape un miliard s'a sfeterisit.

De cine?

Dar chiar din cele 443 de milioane date pe lucrărĭ, multe aŭ rămas familieĭ Lesseps. Charles Lesseps, sub-directorul Panameĭ era și administrator al «societățeĭ de depozite și

compturĭ curente», căcĭ a dat acesteĭ societățĭ întreprinderĭ de lucrărĭ în valoare de 78 de milioane și scump plătite.

Societatea Vignaud, Barband, Blanleuil & C-nie, primi 35 de milioane, dar era comanditată tot de Banca administrată de Charles Lesseps.

Lucrările încredințate luĭ Eiffel, 73 de milioane, lucrărĭ nefăcute, dar baniĭ s'aŭ dat. Treaba s'a pus la cale prin Hébrard și Reinach, dar Reinach era prietenul de aproape al luĭ Charles Lesseps. Din acest contract falș Hébrard a avut bacșiș 1,700,000 de leĭ. Cine o crede că Eiffel n'a împărțit cu Lesseps cele 73 de milioane?

* * *

Dar alțĭ vinovațĭ?

Expertul Flory numește o mulțime, dar nimenĭ nu i-a supărat.

Așa e Herbette, ambasadorul Franțieĭ la Berlin; apoĭ conțĭ, deputațĭ, generalĭ, carĭ aŭ contra-semnat actele de împrumut, contractele de lucrărĭ, cheltuelile pentru reclamă, etc.

Pe lîngă aceștĭ bandițĭ marĭ, Baïhaut, Rouvier și alțiĭ, carĭ șĭ-aŭ vîndut voturile pe cîte-va miĭ de leĭ — sînt foarte neînsemnațĭ.

Fr.

SCRISORI DIN TARA

(De la corespondențiĭ noștri specialĭ)

PIATRA-N.

Pagubele surpăreĭ munteluĭ Cozla.—Procesul fostuluĭ primar.—Distracțiile noastre

Numărul caselor distruse din cauza surpăreĭ munteluĭ Cozla se urcă după constatările oficiale la 22. Zilele trecute d. ministru al lucrărilor publice Ionel Brătianu, însoțit de d. director al C. F. aŭ fost în localitate pentru a cerceta cauzele surpăriĭ.

Nenorociților rămașĭ fără adăpost în urma groaznicei catastrofe li s'a trimes din Bucureștĭ un ajutor de vre-o 4000 de leĭ, iar primăria s'a obligat să le dea gratis locurile trebuincioase pentru cladirea unor nouĭ case. Locurile primărieĭ sînt situate lîngă gară.

In curînd se va judeca la tribunalul din localitate un interesant proces. Se știe că fostul primar al orașuluĭ Em. Albu și fostul ajutor de primar C. Isăcescu aŭ fost dațĭ judecățiĭ pentru abuzurĭ săvîrșite in paguba comuneĭ. Apărătorul acuzaților va fi d. Gh. Panu care va sosi în curînd în Piatra. Vă voĭ ține în curent cu dezbateriile acestuĭ interesant proces.

Pe la noĭ veșnica toropială! Nicĭ grădină, nicĭ concerte, nicĭ teatru.

Și cum să ne maĭ viziteze cine-va cînd Petreniĭ noștri sînt ceĭ maĭ indiferențĭ oamenĭ. Dăunăzi venise Bobescu și-a fost silit s'o șteargă căcĭ dacă maĭ rîmînta n'avea cu ce să plece.

Bele Kauf

ISACCEA

Un secretar de primărie pungaș

Orășelul nostru de care nimenĭ nu se interesează, întâĭ pentru că e orășel și al doilea pentru că e în Dobrogea, ar fi astă-zĭ în stare destul de înfloritoare dacă n'ar fi avut nefericirea să aibă în capul săŭ un secretar pripășit din Basarabia anume Serabrino. Acest individ numit secretar la primăria din Isaccea nu s'a ocupat de cit să secătuiască venitul comuneĭ și să-șĭ umfle d-sa buzunarele. De unde primăria ar fi putut avea un venit de 100.000 leĭ azĭ n'are de cît 28.000.

Acest rezultat l'a căpătat d. secretar lăsînd pe contrbandiștĭ la largul lor, împănînd comuna cu circiumĭ și furînd cît putea și de unde putea.

O parte din cetățenĭ s'aŭ încercat să îndepărteze pe acest individ din fruntea comuneĭ și în adevăr că prin *Monitorul Oficial* No. 14 Serebino e pecetluit pungaș și dat afară din slujbă.

Dar care nu ne-a fost mirarea cînd după 4 lunĭ de zile îl vedem pe acelaș Serebino în nouĭ consiliu comunal și controlor.

...Și acum știțĭ ce vrea Serebino? Nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puțin de cît să pue mîna pe primărie!

Ce zice d. Pencovicĭ prefectul de Tulcea? Știe oare d-sa că un alt venetic ajuns celebru anume Tarnovschy a șters-o peste Dunăre?

Bine ar face d. Ferechide dacă pe acest din urmă cel puțin l'ar izgoni înainte de a se duce singur.

Justus

ECONOMICE

Zahăr egiptean.— Fabricanțiĭ de zahăr din Europa aŭ a se teme de concurența *Egiptuluĭ*. Trestia de zahăr acolo dă maĭ mult zahăr de cît aiurea și în deosebĭ de cît sfecla, iar salarele joase fac să fie ieftin.

Maĭ ales în Egiptul de sus și în părțile de curînd cucerite de Englezĭ se cultivă cu multă stăruință trestia de zahăr. Două treimĭ din fabricile de acest fel egiptene sînt ale Kedivuluĭ; în cele-l'alte e capital englez și francez.

Case model. In Rue de Clichy, Paris, e o casă model, după toate cerințele științeĭ moderne. Apă rece și caldă la fie-care cat și în fie-care cameră. Se înțelege că elevanorĭ pentru oamenĭ și lucrurĭ de asemenea tre-apărat nu lipsesc telefoane, soneriĭ electrice. Dar s'aŭ luat tot felul de măsurĭ contra microbilor, puricilor, păduchilor de lemn, moliilor. Tapetele se scutură într'o curte deosebită și s'aŭ luat măsurĭ să nu pătrunză praful acesta primejdios prin camere (dar servitoarele?) Toate necurățeniile caseĭ și cuineĭ se transportă prin mijlocul electricitățeĭ cu cea maĭ mare ușurință în vase închise de tuciŭ. Bucatele se gătesc cu electricitate, camerile se încălzesc tot așa, decĭ coșurile de pe casă sînt numaĭ de podoabă. Toate miroasele din cuine se îndepărtează prin răsuflătoarele cele maĭ potrivite. Toate zoile (lăturile) și latrinele se scurg prin țevĭ de sticlă direct în canale.

Maĭ mult se poate ținea în camere orĭ-ce temperatură voim: vara răcoroasă, iarna caldă.

Intreruperea tratarilor de pace

«Standard» află din Atena că ambasadoriĭ puterilor, neînțelegîndu-se nicĭ între dînșiĭ și neputînd decĭ face pe Turcĭ să-șĭ modereze pretențiile, ar fi întrerupt negoțierile și ar fi îndemnat pe Turcia să se înțeleagă de-a dreptul cu Grecia.

După alte știrĭ ambasadoriĭ vor întocmi numaĭ bazele pe carĭ să negoțieze maĭ pe urmă Greciĭ.

Noĭ sîntem de părere că vestitul concert european s'a rupt.

Corespondențĭ specialĭ aĭ unor ziare înștiințează de la Viena că știrea nu e adevărată. De asemenea desmint că vre-o putere mare (Anglia) ar fi de partea Greciei.

POȘTA REDACȚIEI

Graur, Ivești.—Adresantul a primit scrisoarea și ți se va răspunde în curînd prin poștă.

D. K.—La întrunirea societățeĭ *Dezrobirea* de Vinerĭ seara vor vorbi: Emil D. Fagure și T. V. Ficșinescu. Putețĭ anunța.

Justus, Isaccea. — Mulțumim și maĭ așteptăm. Cred că ne vețĭ maĭ scrie.

Bele Kauf. — Prima nu s'a pus din cauză că ni s'a trimis alta înainte. Pentru asta mulțumim. De la 1-iŭ vi se trimite ziarul.

Saturn. — Afiliarea nu s'a primit. Explică ce-ĭ cu Stern. De ce nu trimitețĭ corespondente?

Vas, Botoșanĭ.— Ziarul se trimite gratis numaĭ de la 1 Iunie, decĭ ca să beneficiațĭ, achitați-vă abonamentul pînă la această dată.

DIN ORIENT

— Știrĭ telegrafice —

Admiraliĭ aŭ hotărît să ocupe interiorul Creteĭ, decĭ se va începe o expediție-

* * *

S'a dovedit că diregctorul societățeĭ «Ethniki Eteria» a cumpărat 20.000 de puștĭ Grass și munițiile trebuitoare pentru voluntariĭ săĭ.

* * *

Se zice că pregătirile militare ale Bulgarieĭ sînt în legătură cu planul de-a se declara neatîrnată și a da luĭ Ferdinand titlul de rege.

* * *

Ancheta în chestiea crimeĭ căpitanuluĭ Boicev a dovedit că în adevăr acesta împreună cu comisarul Novelic și cu un jandarm aŭ cloroformizat și ucis pe Anna Rimon, amanta căpitanuluĭ.

* * *

Aŭ plecat în Tesalica comisiunea care să cerceteze starea Tesalieĭ. Să calculează despăgubirea.

* * *

Un comitet albanez a ținut la Roma un meeting. S'a hotărît să se trimită tutulor puterilor un memoriŭ, care să arate că Albania, Epirul, Macedonia și Tesalica sînt țărĭ locuite aproape numaĭ de Albanejĭ și Romînĭ. Decĭ cer ca să fie organizate ca un stat autonom, cu guvernator orĭ italian orĭ romîn și sub suzeranitea sultanuluĭ.

* * *

Se afirmă că, în contra altor stărĭ, condițiile păceĭ ar fi: despăgubire de 125 de milioane de leĭ, Valea Tempeĭ dată Turcieĭ, reforma jurisdicțiuneĭ consulare.

CRONICA

— POLEMICA CONFRATRICIDĂ —

Am promis să ținem în curent pe cetitoriĭ gazetelor fără tiraj asupra mersuluĭ polemiceĭ confratricide dintre valoroasele ziare *Adevĕrul* și *Dreptatea*. Eŭ mă 'nebunesc după asemenea spectacole și sînt gata tot-dea-una să strig: — Zito polemikè! dacă nu se poate chiar: Zito o polemos!

Aduc dar la cunoștința publică că resboiul gazetelor cu tiraj a sfirșit cu următoarele săgețĭ:

A. Domniĭ de la *Dreptatea* pretind că *țin pe piață* rîndul al doilea și nu al treilea cum am afirmat noĭ, care am ținut, ținem și vom ține tot-dea-una rîndul întîiŭ. Să arate registrele tirajuluĭ domniĭ de la gazeta cu ridichĭ!

D. «Adevĕrul» ne cere registrele! Iĭ vom da în cap cu toate registrele, plus treĭ-zecĭ de registre cu semnăturĭ de la Cotrocenĭ, carĭ constitue un adevĕrat Plebiscit pentru noĭ și pentru Dinastie și pe carĭ *Adevĕrul* nu le-a putut obține de la Palat! Să poftească pînă în 24 pe ore să ne controleze tirajul!

A. Am telegrafiat *Dreptățeĭ* că sosim la fața loculuĭ să-ĭ controlăm tirajul.

D. Am depeșat urgent *Adevĕruluĭ* că-l așteptăm. Aŭ trecut însă 24 de ore și *Adevĕrul* tot n'a sosit să ne controleze tirajul. Cum se vede *Adevĕrul* fuge de anchetă.

A. Gazeta cu simpatiĭ și cu ridichĭ fuge de anchetă. Să-ĭ fie de bine, noĭ nu vom alerga după iea. Publicul știe că mașina noastră trage 14.000 de foĭ pe ceas.

D. Actualele mașinĭ tipografice ne maĭ putînd face față număruluĭ extraordinar de mare de foĭ ce trebue să tipărim ziltnic, tipografia *Dreptatea* a comandat *o mașină rotativă.*

Comanda s'a efectuat chiar erĭ la casa J. Derriey.

Această mașină unică în Romînia, tipărește pînă la 17,000 (șeapte-sdre-zece miĭ) de foĭ pe ceas.

* * *

Aicĭ curat că i-a turtit tirajul! Așa dar *Dreptatea* rămîne cu simpatiĭ, cu ridichĭ și cu rotativă.

Ura Plebiscistu!

Flirt.

INFORMATIUNI

PROCESUL CĂMĂTARILOR

Procedura neîndeplinită.—Un incident.— Disjungerea procesuluĭ.—Amînarea.

Erĭ a venit la secția III-a a tribunaluluĭ Ilfov renumitul proces al cămătarilor exploatatorĭ de minorĭ bogațĭ.

Tribnnalul e prezidat de d. Florian, asistat de d-niĭ Procopiu și Miclescu.

Fotoliul ministeruluĭ public e ocupat de d. procuror C. Hamangiu,

* * *

Se declară procedura neîndeplinită în privința luĭ N. Rădulescu, care e absent. De asemenea în privința martorilor.

D. *Hamangiu* față cu aceasta, declară că e silit să admită amînarea procesuluĭ. Delictul imputat prevenițiilor nefiind însă un delict obicînuit fâptuit contra unor oamenĭ capabilĭ, majorĭ, interesul justițieĭ e ca procesul să se judece cît maĭ curînd, pentru a se da o pedeapsă exemplară. Deja aŭ trecut 6 lunĭ numaĭ cu instrucția.

* * *

D. *Nicu Popovicĭ*, apărătorul acuzatuluĭ N. Ciurcu, zice că procedura în privința clientuluĭ săŭ e îndeplinită. iar părțile sînt de față. Cere disjungerea procesuluĭ d-luĭ Ciurcu de al celor-l'alțĭ, de oare-ce în acest proces sînt atîtea delicte cîțĭ inculpațĭ sînt, și prin urmare, tot atîtea procese trebue să fie. Nu se poate judeca într'un singur proces toate delictele ce se săvîrșesc unde-va în aceeașĭ zi. Cere voe să vorbească asupra *disjungereĭ*. din punct de vedere juridic.

D. *Pantazi* cere de asemenea disjungerea pentru clientul săŭ, N. Goldenberg. Co-existența în timp a maĭ multor delicte nu poate atrage după sine corelațiĭ de judecată. Cere să se fixeze un termen scurt.

D. *N. Bordea* cere acelașĭ lucru pentru clientul săŭ, Nathan Mendel.

D. *Antimescu* idem pentru Rudolf Marcu.

* * *

D. *Cernea*, apărătorul luĭ Avrămescu, se opune disjungereĭ. E de părere că nicĭ nu se poate disjunge procesul, cînd procedura nu e încă îndeplinită. Cere un termen maĭ lung.

D. *Stavri Predescu*, advocatul luĭ Mărculescu, zice că toată lumea e de părere ca procesul să se judece imediat. Innainte însă de judecarea procesuluĭ, tribunalul trebuĭ să-l examineze, și dacă se va convinge că nu e numaĭ un proces, ci maĭ multe, atuncĭ să ia hotărîrĭ în consecință.

* * *

Tribunalul, avînd în vedere că procedura nu e îndeplinită, amînă judecarea procesuluĭ pentru ziua de 22 Septembrie.

Tot atuncĭ se va discuta și incidentul ridicat de d. N. Popovicĭ și de ceĭ-l'alțĭ.

Rep.

Hoțĭ originalĭ

Indiviziĭ Ilie Păun și N. Dobre, din comuna Cornetu din Vale, jud. Ilfov, aŭ furat de la femeea Zoița Stan din aceeașĭ comună, nu maĭ puțin de 13 găinĭ, 43 de puĭ și un vițel pe de-asupra.

Dîndu-se alarma, hoțiĭ aŭ fost prinșĭ pe cînd intraŭ în Bucureștĭ pe la bariera Rahoveĭ, aducînd spre vînzare marfa furată.

Cele 13 găinĭ, ceĭ 43 de puĭ, vițelul și originaliĭ hoțĭ, aŭ fost transportațĭ la poliție...

Se zice că romîniĭ de rit greco-catolic din Capitală aŭ de gînd să-șĭ clădească acĭ o biserică.

A apărut *Școala Modernă*, foae didactică, sub direcția d-luĭ Lupu Antonescu.

Un consiliŭ de miniștri s'a ținut ierĭ între orele 4—6 p. m. sub președenția d-luĭ Dim. Sturdza, la ministerul de interne.

S'a discutat despre mișcarea prefectorială, dar nu s'a luat nicĭ o deciziune.

Se zice că d. Arapu, prefect de Botoșanĭ, va fi înlocuit cu d. deputat Enacovicĭ.

In urma ploilor necontenite, apele venind marĭ, aŭ inundat cheiurile portuluĭ T.-Severin. De asemenea și linia Severin-Simian.

Comisiunea pentru restaurarea monumentelor istorice, a cerut ministruluĭ cultelor restaurarea bisericeĭ Stavropoleos. D. architect Mincu a și fost însărcinat să ridice planurile restaurăreĭ acesteĭ bisericĭ.

D. Saligny, directorul general al C. F. R., va fi numit, se zice, director general al lucrărilor de construcțiune ale portuluĭ Constanța.

In acest caz, în locul săŭ va fi numit la C. F. R. d. George Duca.

Consiliul comunal al Capitaleĭ se va întruni din nouĭ Sîmbăta viitoare.

Sînt la ordinea zileĭ maĭ multe chestiunĭ de aliniere, expropriere și asanare.

Consiliul comunal din Iașĭ a numit o comisiune din sînul săŭ pentru alegerea terenuluĭ pe care se va construi noul palat comunal. Planurile și devizurile sînt deja gata.

D. M. Ferechide, ministrul de Interne, aŭ dat ordine prefecților și tutulor autorităților de județe, să ajute pe inginerii statuluĭ în lucrările lor pentru restabilirea comunicațiunilor.

Publicațiunea populară, care va fi scoasă sub auspiciile ministeruluĭ de Culte, nu va întîrzia mult de a apare. După cum am maĭ spus ea va fi foarte ieftenă și va fi respîndită în miĭ de nxemplare la sate.

Maĭ multe serbărĭ populare se vor da în Bucureștĭ de către membriĭ Preseĭ în folosul victimelor inundațiilor.

Tîrgul Moșilor se va prelungi cu cîte-va zile.

Artistul Grigorescu, eminentul nostru pictor, s'a întors din călătoria sa în Franța.

Ierĭ diminеață d. dr. Leyden a plecat însoțit de d-niĭ Dem. Sturdza, I. Brătianu, Spiru Haret, Al. Djuvara, Baronul d'Aehrenthal, ministru plenipontențiar al Austro-Ungarieĭ și d. Al. Saligny,—să viziteze podul de peste Dunăre la Cernavoda. Seara s'aŭ întors.

* * *

Dr. Leyden va pleca, se zice, astă-zĭ.

Pe ziua de 27 Maiŭ curent s'aŭ aflat la casa de depunerĭ 227,397,145 leĭ în efecte și și 830,930 în numerar, iar la casa de economie 31,558, 200 luĭ în efecte și 83,923 leĭ în numerar.

Ni se spune că sergentul major aghiotant Grigoriu, atașat pe lîngă comenduirea pieței, umblă noaptea beat prin localurĭ publice, provocînd scandalurĭ,

Ast-fel a făcut deună-zĭ seara la grădina Waldman din Dudeștĭ.

Pe de altă parte Grigoriŭ se poartă foarte răŭ cu nenorociții soldațĭ.

Atragem atenția celor în drept.

Generalul Pastia a vizitat etuva despre care am vorbit că a făcut explozieĭa Pirotechnia armateĭ.

Lucrătorul care se afla aicĭ in momentul exploziei, a fost dat afară.

Explozia nu s'a petrecut la ora 7.40 m. seara, după cum am spus, ci la 7.40 m. dimineața.

Ne permitem a adresa următoarea întrebare d-lor carĭ înlocuesc pe d. Chiru la direcția generală a poștelor și telegrafelor:

Pentru ce de 5 zile nu se maĭ afișează pentru ziare telegramele relative la inundațiile și întîmplările din țară?

Atît de o cam-dată.

Locotenentul Bizanti Alexandru din regimentul Cantemir No. 12, a fost șters din controalele armateĭ, cu pierderea graduluĭ, ca unul ce, prin sentința consiliuluĭ de resbel al corpuluĭ II de armată, a fost condamnat la șeapte lunĭ închisoare, destituire și 150 leĭ cheltuelĭ de judecată.

Ni se scrie din Gara-Făureĭ că acolo legea repaosuluĭ este complect nesocotită de comercianțĭ, care văziud că autoritățile se fac că nu văd nimic văzînd în fie-care Duminică — ca de cum răsare soarele și pînă la miezul nopțiĭ.

— Ce va să zică asta d-le Ferichide?

Cu începere de la 1 Iunie pînă la alte dispozițiunĭ, orele de lucru în biurourile administrațiuneĭ centrale Monopolurilor Statuluĭ vor fi de la 7 dimineața pînă la 12½.

Casieria regieĭ însă va continua să fie deschisă de la orele 8—11½ a. m. și de la 4—6 p. m.

Camera de comerț din Iașĭ a respins cererea comercianților din T.-Frumos, carĭ cereaŭ permisiunea de a ține prăvăliile deschise Duminica după ameazĭ.

Astăzĭ se judecă de către judecăroriea No. 1 de Roșiŭ 89 procese de contravențiĭ la legea repausuluĭ de Duminică.

FOIȚA ZIARUFUI «LUMEA NOUA»

26

CUIBUL CRIMEI

In bibliotecă tata Plantat luă o cutie cu țigărĭ londres pentru oaspețĭ.

— Va fi bine să fumăm cîte o țigară înnainte de a ne culca.

D-l Lecoq alese pe cea maĭ deschisă la culoare din țigărĭ, și, după ce o aprinse:

— Putețĭ să vă culcațĭ, domnilor, cît despre mine văd c'o să staŭ neadormit. Ba chiar, înnainte de a apuca de scris, o să cer cîte-va lămurirĭ d-luĭ jude de pace.

Tata Plantat făcu o plecăciune ca semn de încuviințare.

— Trebuie să ne înțelegem pe scurt și să punem la un loc părerile noastre. E nevoe de lumină pentru astă chestie întunecată maĭ mult de cît cele ce am întîlnit de atîta vreme. Lucrul e primejdios și grabnic timp nu e. De dibăcia noastră atîrnă viitorul multor nevinovațĭ, pe carĭ îĭ apasă niște dovezĭ părute întemeiate. Orĭ-ce juriŭ ar zice că sînt vinovațĭ ceĭ arestațĭ de judele de instrucție. Noĭ avem un sistem, d-l Domini are altul, și al luĭ, să mărturisim, se razimă pe spate materiale, iar al nostru pe părerĭ foarte supuse la îndoelĭ.

— Avem ce-va maĭ mult de cît părerĭ d-le Lecoq, zise judele de pace.

— Cred și eŭ, zise doctorul, dar cum să dovedim?

— Voiŭ dovedi, lua-m'ar draciĭ! răspunse Lecoq. E încurcat lucrul, greŭ, cu atîta maĭ bine! Dacă ar fi ce-va lămurit, așĭ pleca pe dată la Paris și v'așĭ trimete mîine unul din oameniĭ meĭ. Dar e ce-va greŭ, încurcat, de aceea staŭ și mă lupt.

Tata Plantat și doctorul se uitaŭ la Lecoq, care părea schimbat la față.

Avea acela-șĭ păr și favorite galbene, aceea-șĭ haină de proprietar, dar privirea, glasul, mutra, se schimbaseră. I se aprindeaŭ în ochĭ scînteĭ, iar glasul îĭ era răsunător și metalic, iar schimele arătaŭ cutezanța gînduluĭ și tăria hotărîreĭ.

— Să mă credețĭ, d-lor, urmă el, că nu se face poliție, cum o fac eŭ pentru cele cîte-va miĭ de leĭ ce mi se daŭ pe an. Dacă nu aĭ pricepere, maĭ bine să te facĭ băcan. Cum mă vedețĭ, la douăzecĭ de anĭ, după studiĭ grele, am intrat la un astronom pentru făcut socotelile. Imĭ dădea 70 de leĭ pe lună și mîncare la amiază. In schimb trebuea să mă îmbrac bine și să acopăr cu cifre nu știŭ cîțĭ metri pătrațĭ pe zi.

Lecoq trase cîte-va fumurĭ din țigară, răpede, privind cu luare aminte pe tata Plantat.

Apoĭ urmă:

— Inchipuiți-vă însă că nu eram omul cel maĭ fericit din lume. Am uitat să vă spun că aveam două rele: îmĭ plăceaŭ femeile și jocul de cărțĭ. Nu eram desăvîrșit, ce voițĭ? ceĭ 70 de leĭ, leafa, mi se păreaŭ neîndestulătorĭ, și înșirînd cifrele mă gîndeam: cum să fac avere peste noapte. E numaĭ un mijloc: să eĭ averea altuia. Mă gîndeam la asta zi și noapte. Imĭ făuream sute de planurĭ iscusite v'așĭ înspăimînta numaĭ povestindu-vă pe jumătate ideile mele de pe atuncĭ. Dacă ar fi mulțĭ hoțĭ așa de pricepuțĭ ca mine, ațĭ vedea usor că am trebui să ștergem din dicționar cuvîntul proprietate. Ar fi de prisos și casele de fier și orĭ-ce alte măsurĭ. Din fericire pentru ceĭ ce aŭ ce-va, făcătoriĭ de rele sînt proștĭ ca noapteă. Pungașiĭ din Paris — capita a inteligențeĭ — aŭ rămas încă la furtul american și la furtul cu piperul aruncat în ochĭ: e ce-va rușinos.

— Ce vrea? se gîndea doctorul Gendron.

Și pe rînd privea cu luare aminte cînd pe tata Plantat, cînd pe Lecoq, care urma:

— Intr'o zi m'am speriat de ideile mele chiar. Găsisem un mijloc de a lua 200,000 de leĭ de la orĭ-ce bancher, tot așa de ușor cum iaŭ ceașca asta. «Băete, dacă merge așa, să vie vremea, cînd de la plan o să trecĭ la fapte». Iată de ce, născut fiind cinstit,— norocul meŭ,— și dorind să mă folosesc de talentul ce aveam, peste opt zile am eșit de la astronom și am intrat la poliție. Temîndu-mă să nu ajung fur, m'am făcut agent de poliție.

— Și eștĭ mulțumit cu schimbul? întrebă doctorul Gendron.

— Zăŭ, d-le, încă nu-mĭ pare răŭ. Mă simt fericit că'mĭ pun în lucrare puterea de a calcula și judeca. Maĭ pe sus de toate doresc să aflu adevărul: sînt curios.

Zîmbi. Gîndea la cele două înțelesurĭ ale vorbeĭ: curios.

— Sînt oamenĭ, urmă el, cărora le place teatrul. Eŭ nu-s de aceștia tocmaĭ; căcĭ nu pricep să simțĭ plăcere în niște minciunĭ păcătoase, carĭ samănă cu viața ca lampa de pe scenă cu soarele. Să te interesezĭ de sentimente maĭ mult saŭ puțin bine arătate, dar mincinoase, mi se pare ce-va de vis. Cum? să rîzĭ de glumele unuĭ comediant pe care îl știĭ tată de familie nevoiaș? Cum! să plîngĭ soarta nenorocită a actoriței ce se otrăvește, cînd știĭ că după reprezentație o s'o aflĭ pe bulevard! E caraghioz!

— Să închidem teatrele! șopti doctorul Gendron.

— Maĭ greŭ de mulțumit de cît publicul, urmă Lecoq, mie îmĭ trebue comediĭ și drame adevărate. Teatrul meŭ e societatea. Actoriĭ meĭ rîd și plîng fără fățărnicie.

Se face o crimă, e prologul.

Sosesc, se 'ncepe actul întîiŭ. Dintr'o aruncătură de ochiŭ prind cele maĭ amărunțite punerĭ în scenă. Apoĭ caut să pătrund pricinile, îmĭ grupez persoanele, leg întîmplările de mîna a doua cu cele de căpetenie, unesc toate împrejurările într'un mănunchiŭ. Iată expunerea.

Apoĭ acțiunea se încordează, firul ideilor mă duce la vinovat; îl ghicesc, îl arestez, îl daŭ pe mîna justițieĭ,

Apoĭ, vine scena cea mare, acuzatul se zbate, umblă cu vicleniĭ, vrea să amăgească; dar armat cum l'am armat eŭ, judecătorul de instrucție îl doboară, se turbură; nu mărturisește, dar e gata.

Și în jurul ăstuĭ eroŭ de frunte, cîțĭ de mîna a doua, tovarășiĭ, ceĭ ce-aŭ dat sfat, prieteniĭ, dușmaniĭ, martoriĭ! Uniĭ sînt groznicĭ spăimîntătorĭ, jalnicĭ, alțiĭ caraghiojĭ. Și știțĭ ce e caraghiozlîcul în grozăvie.

Curtea cu jurațĭ, iată tabloul de pe urmă. Vorbește procurorul, dar ideile i le-am dat eŭ: frazele luĭ sînt broderiĭ pe canvaua raportuluĭ meŭ. Președintele pune întrebărĭ juraților; ce emoție! Soarta drameĭ mele se hotărăște. Juriul răspunde: Nu. S'a sfîrșit, piesa era rea, m'aŭ fluerat. Dacă răspunde da, dimpotrivă, piesa era bună; mă aplaudă, triumf.

Va urma

INTÎMPLĂRĬ

DIN ŢARĂ

Impuşcat. — Băiatul C. Greceanu din comuna Suteşti, judeţul Brăila, a luat un revolver de acasă şi împreună cu alţi doi tovarăşi s'a dus în pădurea Nemţoaiça din vecinătate ca să tragă la ţintă. Din greşală însă, în loc să nimerească copacii s'a nimerit pe el, căcĭ unul din gloanţe l'a rănit foarte grav.

Innecat. — Copilul Bănică în vîrstă de 10 anĭ, fiul văduveĭ Marin Andreĭ din comuna Călugărenĭ, judeţul Prahova, se cerea de mult de la mamă-sa ca să-l lase la pîrîŭ să se scalde.

In fine, mamă-sa l'a lăsat.

A trebuit însă să plătească scump sărmana femee aceasta, căcĭ copilul răpit de valurile pîrîuluĭ, carĭ veniseră marĭ, s'a innecat.

ULTIME INFORMATIUNI

ALIANŢA STURDZA-CARP

Impăcarea de la Cotrocenĭ.—Urmărĭ politice.—Partidul naţional monarchic şi social-economic.

Se ştie că d. Sturdza îşĭ cultivă tot-deauna cîte-va ziare în străinătate, carĭ să-ĭ servească atît înnaintea ţăreĭ cît şi înnaintea Europeĭ politice drept monitoare ale planurilor d-sale.

Unul din aceste ziare e, de cîtă-va vreme, şi *Neueste Münchener Nachrichten*.

* * *

In număru-ĭ din urmă gazeta müncheneză publică pe lîngă o notă din Bucureştĭ relativă la expulzarea răniţilor voluntarĭ grecĭ, asupra căreia insistăm în prima pagină a număruluĭ de faţă şi o lungă corespondenţă asupra boaleĭ prinţuluĭ moştenitor, datată 30 Maĭ st. n.

Din această corespondenţă, iată un pasaj, care anunţă **apropiata încheere a uneĭ alianţe Sturdza-Carp şi formarea** *unuĭ partid naţional* **monarchic şi social-economic.**

* * *

«*Dureroasele ore de pericol pentru* «*patrie aŭ adus chiar un eveniment* «*care până atuncĭ era privit ca imposibil.*

«*In noaptea critică, cumnaţiĭ pînă* «*acum în duşmănie, Dimitrie Sturdza* «*şi Petre Carp, şi-aŭ întins mîinile în* «*palatul regal.* **Confuziunĭ** *(rea* «*înţelegere)* **şi colportărĭ** *aŭ ţinut* «*departe unul de altul, anĭ întregĭ, pe* «*aceştĭ doĭ bărbaţĭ, ceĭ maĭ bunĭ de* «*carĭ dispune ţara şi i-a alungat po*«*liticeşte în cîmpurĭ duşmănoase.*

«Nicĭ n'ar putea să nască «pentru ţară o maĭ mare «fericire (*Oho! N. R.*) **de cît «dacă împăcarea personală «a celor doĭ bărbaţĭ ar avea «şi urmarea politică a uneĭ «apropierĭ şi înţelegerĭ în«tre naţionali-liberali şi ju«nimişti.**

«*In exterior mult îmbucurătorul e*«*veniment s'a manifestat pînă acum* «*numaĭ într'atît că ceĭ doĭ bărbaţĭ de* «*stat aŭ schimbat vizite la domicili*«*rile lor.*

„Dar nicĭ nu încape îndoială că în „cel maĭ apropiat viitor împăcarea „personala va avea urmărĭ politice „carĭ vor consta în crearea unuĭ par„tid naţional sigur, monarchic şi social-economic.

„*Cînd aceştĭ doĭ bărbaţĭ se vor prezenta* „*braţ la braţ poporuluĭ romîn pentru o ac*„*tivitate comună va fi sosit pentru ţară cea* „*maĭ fericită eră pe care a avut'o pînă* *acum*".

* * *

In urma acestor amănunte deslipirea junimiştilor de conservatori începe a se arăta într'o nouă lumină şi de sigur că e rîndul* Constituţionaluluĭ *şi a* Voinţeĭ naţionale *să ia cuvîntul.

O BARBARIE MILITAPA

Sergentul Ghinsberg.—Ancheta.—Condamnarea. — Şase lunĭ prevenţie!

Ghersin Ghinsberg, fost sergent în regimentul 2 geniŭ, fusese concediat pe ziua de 12 Octombre. In una din zile, Ghinsberg îmbrăcat civil se preumbla pe stradă şi din întîmplare întîlneşte pe căpitanul Dem. Solomon tot din reg. 2 geniŭ.

Acesta opreşte pe Ghinsberg în loc şi începe să-l înjure.

— De ce nu m'aĭ salutat, mişelule!

— Sînt civil, d-le căpitan.

— Civil! stăĭ că-ţĭ daŭ eŭ. Şi căpitanul începe a lovi în mijlocul strădeĭ pe bietul concediat, pînă cînd acesta a putut să se dezmeticească şi s'o ia la fugă.

* * *

In urmă căpitanul nemulţumit cu atîta se plînge comandantuluĭ Corp. III de armată că fostul sergent Ghersin Ghinsberg l'ar fi insultat. Se face o anchetă, care după ce formulează actele, dă pe concediat în judecata consiliuluĭ de războiŭ pentru «insulta superioruluĭ!»

* * *

In faţa judecăţeĭ însă, căpitanul nu aduce nicĭ o probă că ar fi fost insultat.

Ce se întîmplase? Toate actele carĭ formaŭ ancheta lipseaŭ din dosar. Lt-Colonel Alexandrescu face cîte-va micĭ observaţiĭ căpitanuluĭ pentru această «negligenţă» şi condamnă pe *concediatul* Ghinsberg la 6 lunĭ închisoare!...

* * *

Omul face recurs. Dar avea de a face cu justiţia cazonă. De aproape 6 lunĭ de cînd Ghinsberg *stă în prevenţie, şi-a terminat pedeapsa aproape şi recursul nu i s'a admis.*

Aducem faptul la cunoştinţa d-luĭ ministru de războiŭ şi-l rugăm să intervie pentru a se înceta scandalurile carĭ se practică cu «Justiţia militară».

Crimă saŭ moarte subită?

In strada Belvedere No. 7, chiar în dosul poliţieĭ, se ridică nişte case marĭ, frumoase, cu două etagiurĭ şi cu 6 prăvăliĭ la etajul de jos. Aceste case eraŭ proprietatea d-luĭ Cristian Gheorghian, un om pe atît de bogat pe cît de zgîrcit. Se zvonesc multe lucrurĭ despre acest Cristian Gheorghian, carĭ însă nu se pot spune aicĭ. E destul să spunem că era în vîrstă de vre-o 45-50 de anĭ, că locuia singur într'un apartament din catul al doilea, plin cu tablourĭ — căcĭ Gheorghian avea mania artistică a tablourilor rare, — şi că îşĭ lua pentru a-l servi, în genere servitorĭ tinerĭ, carĭ însă plecaŭ pe urmă unul după altul, căcĭ nu se puteaŭ împăca cu modul de viaţă şi cu tratamentul stăpînuluĭ lor. Ba de multe orĭ aceştĭ servitorĭ aŭ plecat făcînd scandal.

* * *

De alt-fel Gheorghian stetea maĭ mult închis în casă şi îşĭ incasa regulat chiriile.

Lunea trecută, în urma unor certurĭ, ultimul săŭ servitor plecă de acasă şi dispăru. De atuncĭ însă, spre marea mirare a chiriaşilor, carĭ se obicinuiseră să întîlnească zilnic pe proprietarul lor, nicĭ dînsul nu se maĭ văzu.

Lucrul a dat de bănuit. S'a dat de ştire poliţieĭ şi parchetuluĭ, carĭ aŭ descins erĭ la faţa loculuĭ.

* * *

Forţîndu-se uşile, carĭ eraŭ încuiate, Cristian Gheorghian fu găsit mort, întins jos în mijlocul caseĭ şi aproape în descompunere.

Cadavrul fiind dus la Morgă, d. dr. Minovicĭ constată că nu e nicĭ o crimă la mijloc, şi că moartea a provenit dintr'o hemoragie cerebrală.

Această constatare însă, n'a nimicit bănuelile poliţieĭ, care a constatat că, în urma morţeĭ, cine-va, poate un membru al familieĭ, ĭ-a umblat prin hîrtiĭ şi că a furat un ceasornic şi nişte inele ce le avea decedatul la sine.

Cercetările continuă.

D. Vasile I. Buiculescu din str. sf. Vinerĭ 41 ne roagă să rectificăm că d-sa aĭ fi călcat legea repausuluĭ.

D-sa a respectat în tot-d'a-una această lege.

Noul primar din Constanţa

D. Schina primar. — Deputat şi funcţionar numit. — Ce zice legea? — Incompatibilitate. — Ce face guvernul? — Una din două!

Numirea d-luĭ Schina ca primar al oraşuluĭ Constanţa în locul d-luĭ Koiciu s'a anunţat în jurnale ca orĭ-ce altă numire, şi a trecut nebăgată în seamă. Această numire atîta doar ne-a adus din noŭ aminte, că Dobrogea se află sub o lege excepţională şi în ceea ce priveşte administraţiunea comunală. Aicĭ, în loc ca primariĭ să fie aleşĭ, sînt numiţĭ de-a dreptul de guvern, conform legeĭ de reorganizare a Dobrogeĭ.

* * *

Pînă aicĭ nimic de obiectat. D. Schina, ca orĭ care altul, **a fost numit** *într'o funcţiune de către stat.*

Este însă un lucru asupra căruia ceĭ din capul guvernuluĭ tac, şi tac cu bună voinţă, călcînd cu sfruntare legea.

In adevăr, d. Schina, pe lîngă funcţiunea în care e numit, maĭ e încă şi reprezentant al naţiuneĭ în parlament. Iar legea spune categoric: Calitatea de ales al naţiuneĭ e incompatibilă cu calitatea de funcţionar numit de stat.

* * *

Ce face însă guvernul? Numeşte pe deputatul Schina ca primar al comuneĭ Constanţa şi nu-ĭ cere să-şĭ dea demisiea din parlament. Aceasta cu intenţiunea că acest fapt ilegal va fi trecut cu vederea, prin analogie cu ceea ce se petrece în ţara de dĭ'ncoace de Dunăre, unde primariĭ pot fi deputaţĭ şi vice-versa.

Guvernul însă a scrîntit-o. Cine nu ştie că aceştĭ primarĭ nu sînt numiţĭ de guvern, ca în Dobrogea, ci sînt aleşĭ?

* * *

Iată în ce situaţie pe atît de delicată pe cît de ilegală, se găseşte azĭ d. Schina. D-sa vrea să fie şi deputat şi primar în Dobrogea. Eĭ, nu se poate!

Renunţă decĭ, onorabile domnule Schina, la una din aceste funcţiĭ incompatibile şi mărturiseşte însu-ţĭ că aĭ fost indus în eroare de domniĭ Ferechide şi Sturdza.

Nu vom aştepta însă prea mult pentru a reveni.

Cob.

Studenţiĭ facultăţeĭ de litere, membri aĭ societăţeĭ Istorice, vor pleca în curînd în în escursiune la T.-Severin. şi poate de aicĭ la Belgrad, sub conducerea domnuluĭ V. A. Ureche.

A apărut în *Monitorul Oficial* de erĭ regulamentul pentru aplicarea legeĭ sistemuluĭ metric la determinarea greutăţilor cerealelor.

Respunsul Junimiştilor

48 de ore după *ultimatul*, **maĭ mult de cît solemn al** *Timpuluĭ* **ziarul** *Constituţionalul* **aduce următorul comunicat, din toate punctele de vedere adorabil:**

Timpul de alaltă-erĭ (27 Maiŭ) conţine un interesat articol de fond, cu privire la organizarea unitară a partidelor. Acest articol, de cîte-va zile aşteptat, a impresionat în diferite chipurĭ publicul şi este foarte variat apreciat prin cercurile noastre politice.

Din parte-ne — făcînd ceva rezerve asupra stăriĭ lucrurilor din Englitera, cum şi asupra celor petrecute la noĭ, cînd cu reconstituirea partiduluĭ conservator sub conducerea venerabiluluĭ d. Lascar Catargiu — nu simţim nicĭ o dificultate de a recunoaşte împreună cu *Timpul*, că guvernul de la 1891—1895 a fost un guvern bun şi fecund, şi de a admite că este o condiţiune de tărie pentru un guvern capabil sprijinul unuĭ partid strîns unit într'un singur mănunchiŭ.

* * *

Pentru orĭ-ce comentariĭ a se adresa la pagina I, articolul d. *Tănase Carp.*

Contravenienţĭ la legea repaosuluĭ

— pe ziua de Duminică 25 Maiŭ —

Băcanĭ: Eftimiu şi Comp, calea Dorobanţilor; băcanul de sub otel Cantili; băcanul din str. Clopotarĭ 52; Stanică Georgesçu str. Ştefan cel Mare 5; P. Brătulescu str. Icoaneĭ 2, Oprea P. Roşca str. Sălcilor colţ cu str. Polonă Eftimiu str. Sf. Spiridon 12.

De asemenĭ aŭ maĭ ţinut deschis d-niĭ Vechsler & Ţvelver, hanul Ghermani, F. Eschen calea Rahoveĭ, toţĭ bărbieriĭ din calea Moşilor etc.

Ce face d. Prefect de poliţie?

Statistica bolnavilor

Mişcarea bolnavilor de conjunctivită granuloasă în armată pe timpul celeĭ de a doua jumătăţĭ a luneĭ Maiŭ este:

S'aŭ aflat 933 bolnavĭ, aŭ maĭ intrat 152, aŭ eşit vindecaţĭ 49, aŭ fost evacuaţĭ 15, unul a fost congediat şi 2 aŭ dezertat.

Aŭ rămas decĭ în căutare 1028.

* * *

Iată numărul bolnavilor trataţĭ în cursul luneĭ Aprilie 1897, în cele 23 spitale rurale cu 1122 paturĭ:

	Bărb.	Fem.
S'aŭ aflat la 1 Aprilie	537	340
Aŭ intrat în cursul luneĭ	1261	780
Total	1798	1121
Aŭ eşit	1202	683
Aŭ murit	31	20
Aŭ rămas la 30 Aprilie	651	418

Bolnavĭ ambulanţĭ aŭ fost căutaţĭ 14,553.

Aŭ fost 533 cazurĭ de sifilis, 1756 cazurĭ de afecţiunĭ palustre, 2013 cazurĭ de pelagră şi 13.180 cazurĭ de diferite boale.

Săptămîna aceasta va apăre volumul al 3-lea din *Studiĭ Critice* de Dobrogeanu-Gherea, în editura librărieĭ Socec.

TABLA DE MATERII

ULTIME DEPESĬ

Constantinopol 28 Maiŭ. — Conferinţele urmează. Se discută despre modificarea graniţeĭ tesaliene.

Cair 28 Maiŭ. — Lucrătoriĭ de la fabrica de oleiŭ din Sahel ameninţă cu greva. S'aŭ trimes soldaţĭ.

Constantinopol 28 Maiŭ. — Se confirmă cluma la Djeddah (Arabiea). S'a pus carantină de 15 zile.

Paris 28 Maiŭ. — Acţionariĭ Suezuluĭ aŭ votat un monument luĭ Lesseps la Port-Said.

CLUBU MUNCITORILOR DIN BUCURESCI

Membriĭ Clubuluĭ Muncitorilor şi aĭ Secţieĭ de ajutor din Bucureşti, sînt convocaţĭ în adunare generală anuală pentru Sîmbătă 31 Maiŭ a. c., în localul Clubuluĭ la ora 8 seara.

La ordinea zileĭ:

Alegerea comitetuluĭ executiv şi general pe culorĭ şi comisia de verificare

Facem cunoscut că nicĭ într'un caz nu pot lua parte la vot aceĭ din membriĭ care vor fi în restanţă cu cotizaţia (saŭ vor fi trecuţĭ în a patra lună) şi neprezentînd cartea de membru pe 1897—98.

Membriĭ carĭ vor fi perdut chitanţele de plată la club saŭ cartea de membru se vor găsi la registru şi pot vota.

E neapărat de nevoie să vie un număr cît maĭ mare la adunarea de Sîmbătă, care este una din cele maĭ importante.

A apărut:

CASA RURALA

cuvîntare rostită în şedinţa Cameref de la 21 Februarie 1897, de

V. G. MORŢUN

Preţul 10 banĭ. Se afla de vînzare la redacţia ziaruluĭ *Lumea Nouă*

La administraţia acestuĭ ziar se afla de vînzare hîrtie maculatura

A apărut al 5-lea RESPUNS la MESAGIU al luĭ

V. G. MORŢUN

De vînzare la redacţia „LUMEA NOUA” Preţul 10 banĭ

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucurescĭ.